

Čeština v odborném textu

- Česky se píše stále méně odborných textů
- Bakalářské a diplomové práce
- Disertační a rigorózní práce
- Přednášky, postery a abstrakty na setkání lokálního významu
- Popularizační texty

Hlavní zásady

- Logická návaznost (koherence) textu: věta vyplývá z předešlé
- Správné využití odstavců (členění textu)
- Dobrá struktura psané práce
- Bezpodmínečné dodržování gramatiky
- Srozumitelnost, jasnost, přehlednost
- Rozumné používání cizích slov (je-li to nezbytné)
- Nepřejímat módní floskule (V. Just)

Nejčastější chyby

Vycpávkové obraty (v 99% případů je lze vypustit) – např.:

- Je ale potřeba si uvědomit, že ...
- Autoři se domnívají, že ...
- Je nutné říci, že ...
- Studie o ...
- K poznání druhu ...

Zbytečné užívání cizích slov

- Komponenta = složka
- Experiment = pokus
- Klastř = shluk
- Formovaný = vytvářený
- Yeast extrakt = kvasničný výtažek

Nepoužívat počestěná cizí slova – naizolovat,
nafitovat

Kupení přívlastků bez předložek

- Důležité je i jejich pořadí
- Příklad: kyslík vyvíjející komplex = komplex vyvíjející kyslík

Opakování mnohoslovných popisů

- V některých případech je možno nahradit zkratkou, pokud existuje zkratka zavedená, je nejvhodnější
- KTJ (angl. CFU) – kolonie tvořící jednotky, počet bakterií stanovený kultivační metodou
- CCM – Česká sbírka mikroorganismů

Nadměrné používání pasivních vazeb a zbytečných pomocných sloves

- Je předmětem zkoumání – zkoumám
- Je prokázáno za platné – platí
- Prováděli inkubaci – inkubovali
- Dochází pouze k částečné obnově aktivity dehydrogenáz – aktivita dehydrogenáz je obnovena pouze částečně
- Králíci byli očkováni - Králíci se očkovali - Králíky jsem očkoval

Zbytečné používání zájmen

- Během provádění mého experimentu
- Součástí mého měření
- Dovoluje nám určit xxx

- **Autorská skromnost**

- Tuto strukturu by snad bylo možné interpretovat jako ...

- **Nepoužívat tzv. **majestátní plurál** v případě, že je jen 1 autor práce**

- Zjistili jsme ...

- DNA jsme izolovali ...

Používání laboratorního žargonu

- Mono- a divalentní
- Teplota 50% inaktivace = teplota, při níž se inaktivuje 50 % xxx
- Ve 49 °C destilované vodě = v destilované vodě o teplotě 49 °C
- Oxidáza negativní/pozitivní bakterie

Mnohomluvné obraty

- Byly pozorovány v práci Spaina a kol.
- Prakticky nedochází
- Nemusí být nutně
- Byla stanovena detekovatelná aktivita
- Efekt lze navodit i pomocí stimulace
- Oba dva
- V délce trvání
- Soustředěná pozornost

Pozor na přebírání termínů z angličtiny

Nutno používat správné české výrazy

- fractionalization = frakcionace
- structural = strukturní
- molecular = molekulový/molekulární
- rehydra(ta)tion = rehydratace
- cluster = shluk; cluster analysis = shluková analýza

Nepoužívat kombinace českých a latinských či řeckých slov (hyperjemný)

Vědecké názvy organismů (latinské)

- kurzíva
- používají se jen v nominativu, neskloňují se
- ne u *Chlorelly*, ale u řasy *Chlorella*
- ne u *Rhodococců*, ale u zástupců rodu *Rhodococcus* nebo u rodu *Rhodococcus*
- je možno použít počestěné: u rodokoků – bez kurzívy
- u rodu *Nocardia* – nebo u nokardií

Neplatná (nevalidní) jména

- „*Pseudomonas pavonaceae*“ (v úvozovkách)
- *Candidatus Rickettsia ovata*

(nomenklatura používaná např. u nekultivovatelných prokaryot – symbionti hmyzu atp.)

Časové údaje

- Přesné vyjádření – nepoužívat „letos“, „loni“.
Ale: v roce 1997 ...
- Další nepřesnosti – extrémní velikost, nejsou díky, díky poškození, přibližně identický, částečně přesný, téměř gravidní, ...